

**ПРАВИЛА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА МЕРИ, ПАСИЩА И ЛИВАДИ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ДРЯНОВО**

Правилата за ползване на пасищата, мерите и ливадите на територията на община Дряново са изготвени съгласно изискванията на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (чл.37о, ал.2, т.1- т.12) и съдържат:

1. Перспективен експлоатационен план за паша;
2. Частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за общо и за индивидуално ползване, и тяхното разграничаване;
3. Частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени предимно за косене;
4. Прокарите за селскостопански животни до местата за паша и водопоите;
5. Мерки за опазване, поддържане и подобряване на мерите, пасищата и ливадите, като почистване от храсти и друга нежелана растителност, противоерозионни мероприятия, наторяване, временни ограждения;
6. Ветеринарна профилактика;
7. Частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси;
8. Построяване на навеси;
9. Въвеждане и редуване на парцелно ползване на пасищни комплекси;
10. Охрана;
11. Режим на ползване, забрани и ограничения в зависимост от конкретните дадености на топографски, почвени, климатични и други физически условия, и на развитието на животновъдството на територията на общината;
12. Карта за ползването на мерите, пасищата и ливадите по физически блокове, определени в Системата за идентификация на земеделските парцели.

I. ПЕРСПЕКТИВЕН ЕКСПЛОАТАЦИОНЕН ПЛАН ЗА ПАША

Перспективният експлоатационен план за паша е свързан с постигането на следните цели:

1. Дългосрочно ползване по предназначение на пасищата, мерите и ливадите, собственост на Община Дряново.
2. Опазване на биологичното разнообразие, опазване на пасищата от изоставяне, замърсяване и използването им като обработваема земя.
3. Поддържане на установените контакти между управляващи, учени и земеделски стопани с цел постигане на максимална ефективност при използване на мерите, пасищата и ливадите.

II. ЧАСТИ ОТ МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ОБЩО И ЗА ИНДИВИДУАЛНО ПОЛЗВАНЕ, И ТЯХНОТО РАЗГРАНИЧАВАНЕ

Съгласно § 2д от ДР на ЗСПЗЗ „общо ползване“ е традиционна практика на жителите от населеното място с дребни земеделски стопанства за пасищно животновъдство върху обществените мери и пасища, включително чрез образуване на едно или повече колективни стада.

При общо ползване Общинският съвет може да определя такса за ползване на общинските мери и пасища, приходите от която се използват за поддържането им.

Съгласно чл.37и, ал.3 от ЗСПЗЗ Общинският съвет определя с решение пасищата, мерите и ливадите за общо и индивидуално ползване. Списъкът на имотите за общо и индивидуално ползване се обявява и публикува в областната дирекция "Земеделие", общинските служби по земеделие, общините и кметствата и на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие" и на общината в срок до 1 март.

Съгласно чл.37о, ал.1, т.1 от ЗСПЗЗ Общински съвет определя с решение, прието с мнозинство от общия брой на съветниците: размера и местоположението на мерите, пасищата и ливадите за общо и за индивидуално ползване.

Съгласно чл.37о, ал. 8 от ЗСПЗЗ, Земеделски стопанин, включен в списъка може да получи заверено от кмета на общината, района, кметството копие на решението за определяне на ползването на мерите, пасищата и ливадите.

Пасищата, мерите и ливадите от общинския поземлен фонд се отдават под наем без търг в случаите по чл. 24а, ал. 6, т. 4 от ЗСПЗЗ на собственици или ползватели на животновъдни обекти, които отглеждат пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, нямат данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд "Земеделие", държавния поземлен фонд, общинския поземлен фонд и за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 и по чл. 37ж, ал. 5. Пасищата, мерите и ливадите се разпределят съобразно броя и вида на регистрираните животни.

Пасищата, мерите и ливадите съгласно чл.37 и, ал.4 от ЗСПЗЗ се разпределят между собственици или ползватели, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище в същата или в съседна община, независимо от областта, в която се намира, съобразно броя и вида на регистрираните пасищни селскостопански животни, в зависимост от притежаваните или ползвани на регистрирано правно основание пасища, мери и ливади, но не повече от 15 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и/или до 30 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория. На лицата, които отглеждат едри и дребни преживни селскостопански животни с предназначение за производство на мляко или месо и животни от местни (автохтонни) породи, и/или биологично сертифицирани едри и дребни преживни селскостопански животни, се разпределят до 20 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и до 40 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория.

Лицата подават заявление до общинската служба по земеделие по местонахождението на животновъдния обект **в срок до 10 март**. Заявлението е по образец, утвърден от министъра на земеделието и храните, и се отнася за следващата календарна година. Към заявлението лицата прилагат декларация, че не са свързани лица по смисъла на Търговския закон с лица, които не са изплатили задълженията си по чл. 34, ал. 6, по чл. 37в, ал. 7 за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 и по чл. 37ж, ал. 11 за земите по чл. 37ж, ал. 5 за предходните стопански години, както и задълженията си към държавния и общинския поземлен фонд.

Съгласно чл.37и, ал.6 от ЗСПЗЗ Българската агенция по безопасност на храните изготвя официална справка, утвърдена със заповед на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на агенцията. Справката съдържа информация за всички регистрирани в Интегрираната информационна система към 1 февруари на текущата година:

1. животновъдни обекти, регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, в които се отглеждат постоянно или целогодишно пасищни селскостопански животни, с изключение на животновъдни обекти, в които за периода от 15 ноември до 15 март не се отглеждат животни;
2. собственици или ползватели на регистрирани животновъдни обекти;
3. пасищни селскостопански животни в животновъдните обекти.

Разпределянето на пасища, мери и ливади се извършва съгласно чл.37и, ал.7 от ЗСПЗЗ за всяко землище на територията на общината от комисия, определена със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие", издадена в срок до 20 март. В състава на комисията се включват: кметът на населеното място, съответно кметският заместник или оправомощени от тях длъжностни лица, представител на общинската администрация, представител на общинската служба по земеделие, представител на областната дирекция "Земеделие" и представител на областната дирекция по безопасност на храните. Председател на комисията е кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице. На заседанието могат да присъстват собствениците или ползвателите на животновъдните обекти, както и представител на областна администрация.

Комисията по чл.37 и, ал. 7 от ЗСПЗЗ въз основа на официалната справка по ал. 6, изготвена от Българската агенция по безопасност на храните и утвърдена със заповед на изпълнителния директор на БАБХ:

1. извършва проверките по чл. 37м, ал. 1, за спазване на условията по чл. 37и, ал.1 и 4 по сключените договори за наем на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд. Протоколът от проверката се представя на директора на областната дирекция "Земеделие" и на кмета на общината.

2. съставя списък на допуснатите до участие в разпределението лица, които отговарят на условията по чл. 37и, ал. 1 от ЗСПЗЗ, съдържащ и информацията за тях от справката по ал. 6 и регистрираните им договори за ползване на пасища, мери и ливади;

3. определя необходимата площ при условията на чл. 37и, ал. 4 от ЗСПЗЗ за допуснатите лица в списъка по т. 2 в срок до 20 април;

4. разпределя едновременно имоти или части от имоти от държавния и общинския поземлен фонд до достигане на нормата по чл. 37и, ал. 4 от ЗСПЗЗ при спазване на следната последователност:

а) собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в съответното землище, отглеждащи биологично сертифицирани животни и имащи биологично сертифицирани площи;

б) собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в съответното землище, ползвали съответните имоти по договори с изтекъл срок;

в) собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в съответното землище;

г) собственици или ползватели на животновъдни обекти, съседни на имоти от държавния и/или общинския поземлен фонд, независимо от землището, в което се намират имотите;

5. при недостиг на пасища, мери и ливади от държавния и/или общинския поземлен фонд в землището, в което се намира животновъдният обект, определя с протоколно решение коефициент за редукция на площите, който се прилага спрямо всички лица в землището; при наличие на свободни пасища, мери и ливади в съседно землище в същата или съседна община площите може да се разпределят до достигане на нормата по чл. 37и, ал. 4 от ЗСПЗЗ.

Комисията по чл.37 и, ал. 7 от ЗСПЗЗ съставя протокол за разпределение на имотите в срок до 20 май, който се обявява и се публикува в областната дирекция "Земеделие", общинските служби по земеделие, общините и кметствата и на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие" и на общината. Протоколът може да се обжалва относно площта на имотите в 14- дневен срок пред районния съд. Обжалването не спира изпълнението, освен ако съдът разпореди друго.

Въз основа на протокола, в срок до 20 юни, кметът на общината, съответно директорът на областната дирекция "Земеделие", сключва договор за наем с минимален срок от 5 календарни години, който започва да тече от следващата

календарна година. Договорът се сключва след заплащане на по-високата сума между най-високата тръжна цена, на която са сключени договорите за землището за пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд за годината, и размера на средното годишно рентно плащане за землището в общината за пасища, мери и ливади. Договорите съдържат данните по чл.37 и, ал. 1, 4 и 10 от ЗСПЗЗ, вписват се в службата по вписванията и се регистрират в общинската служба по земеделие.

Съгласно чл. 37и, ал.13 ЗСПЗЗ, останалите свободни пасища, мери и ливади от общинския и държавния поземлен фонд се отдават под наем чрез търг, в който се допускат до участие само собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, в същата или в съседна община, независимо от областта, в която се намира. Търговете се провеждат от областната дирекция "Земеделие" - за земите от държавния поземлен фонд, и от кмета на общината - за земите от общинския поземлен фонд. Договорите се сключват за една календарна година.

Пасищата, мерите и ливадите от общинския поземлен фонд, за които са сключени наемни или арендни договори, не могат да се преотдават за ползване на трети лица.

III. ЧАСТИ ОТ МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ПРЕДИМНО ЗА КОСЕНЕ

Общински съвет може да определи части от пасища, мери и ливади, предназначени предимно за косене. Косенето трябва да се извършва съгласно националните стандарти, утвърдени със заповеди на министъра на земеделието и храните за добро екологично и земеделско състояние

Подпомаганите лица, които поддържат затревените площи чрез косене са длъжни да спазват следните правила:

1. Да извършват първата коситба в равнинните райони от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони съгласно Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват - в периода 30 юни до 15 август;

2. Косенето да се извършва ръчно или с косачки за бавно косене, като косят от центъра към периферията, а когато това не е възможно - от единия край към другия, като използват ниска скорост.

3. Подпомаганите лица могат да извършват свободна паша на животни след последната коситба, с изключение на горските ливади, като спазват гъстота на животните до 1,5 ЖЕ/ха.

4. Лицата, които поддържат затревените площи чрез паша, спазват изискванията по ал. 1 и поддържат гъстота на животинските единици от 0,3 до 1,5 ЖЕ /ха.

5. Да използват торове, подобрители на почвата и хранителни вещества определени с Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1165 на Комисията от 15 юли 2021 година за разрешаване на някои продукти и вещества за употреба в биологичното производство и за съставяне на техните списъци

6. Да не изграждат нови отводнителни системи;

7. Да не разорават затревените площи.

IV. ПРОКАРИТЕ ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЖИВОТНИ ДО МЕСТАТА ЗА ПАША И ВОДОПОИТЕ

За прокари за отвеждането на селскостопански животни до местата за паша и водопои да се ползват съществуващите полски пътища или имотите с начин на трайно

ползване „прокар“.

За излизане от населеното място да се използва маршрут, определен от кмета/кметски наместник на населеното място, който следва да се спазват от всички ползватели на пасищата.

V. МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, КАТО ПОЧИСТВАНЕ ОТ ХРАСТИ И ДРУГА НЕЖЕЛАНА РАСТИТЕЛНОСТ, ПРОТИВОЕРОЗИОННИ МЕРОПРИЯТИЯ, НАТОРЯВАНЕ, ВРЕМЕННИ ОГРАЖДЕНИЯ

При ползването на мери, пасища и ливади е необходимо да се спазват и Условието за прилагане на стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС), одобрени и определени със заповед № РД 09-786/20.07.2023 г. и заповед № РД 09-874 от 08.08.2024 година на Министъра на земеделието и храните, както следва:

ДЗЕС 1: Поддържане на съотношението на постоянно затревените площи (ПЗП) към земеделската площ на национално ниво и на ниво стопанство.

Съотношението на постоянно затревените площи спрямо общата земеделска площ, декларирана от земеделските стопани през съответната година, не трябва да намалява с повече от 5% спрямо референтното съотношение от 13.17%, определено през 2018 г. Съотношението се поддържа ежегодно на национално ниво.

При спад на съотношението с повече от 5% през съответната година, земеделските стопани на ниво стопанство, които са преобразували постоянно затревени площи и са допринесли за намалението на съотношението през съответната година спрямо предходната, се задължават да възстановят разораните през съответната година постоянно затревени площи.

ДЗЕС 3: Забрана за изгаряне на стърнища.

Забранява се изгарянето на стърнищата, освен по фитосанитарни причини, установени по съответния ред и придружени с документ от компетентен орган, указващ размера на площта, за който се прилага.

ДЗЕС 9: Забрана за преобразуване или разораване на постоянно затревените площи, определени като екологично чувствителни в зоните на НАТУРА 2000.

Екологично чувствителни постоянно затревени площи са всички постоянно затревени площи, намиращи се в защитени зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Списъкът на тези защитени зони е обнародван в "Държавен вестник" по реда на чл. 10, ал. 4 от ЗБР. Постоянно затревените площи в зони по НАТУРА 2000 са включени в рамките на слой „Екологично чувствителни постоянно затревени площи“. Те не трябва да бъдат разоравани или преобразувани.

VI. ВЕТЕРИНАРНА ПРОФИЛАКТИКА

Мерките за ветеринарна профилактика и борба срещу болестите по животните са посочени в Национална програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните, включително зоонозите, в Република България, която се одобрява с решение на Министерски съвет, съгласно чл.118, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД). В програмата са посочени схемите за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните,

включително зоонозите, с цел гарантиране на опазването на здравето на животните от заразни болести и здравето на хората от зоонози (болести общи за човека и животните).

При поява на заразна болест, изпълнителният директор на Българска агенция по безопасност на храните или директора на Областна дирекция по безопасност на храните издава заповед, с която определя мерките за ограничаване и ликвидиране на болестта. Постоянно действащите областна и общинска епизоотични комисии предприемат действия за изпълнение и контрол на взетите мерки за предотвратяване или ликвидиране на заболяването до стабилизирането на обстановката.

В зависимост от епизоотичната обстановка се провеждат мероприятия за обезвреждане на околната среда, почистване и райониране на пасищата, хигиенизиране на водопои или налагане на забрана върху използването им при необходимост. В обявените огнища на заразни болести се провеждат задължителни /текущи и заключителни/ дезинфекции, дезинсекции и дератизации /ДДД/ предвидени в съответната наредба.

Съгласно чл.108, ал.1 от ЗВД, средствата за покриване на разходите, свързани с епизоотични рискове ежегодно се покриват от бюджета на Министерство на земеделието, храните и горите.

VII. ЧАСТИ ОТ МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ИЗКУСТВЕНИ ПАСИЩА, ЗА ЗАСЯВАНЕ С ПОДХОДЯЩИ ТРЕВНИ СМЕСКИ

Като слабо продуктивни пасища се класифицират постоянни пасища, включително ливади и мери, върху почви от 8^{-ма}, 9^{-та} или 10^{-та} категория, които обикновено не са обект на наторяване, култивация, презасяване или дренаж и обикновено могат да се използват за екстензивна паша и не се косят или се косят по екстензивен начин. Екстензивна е пашата до 1 животинска единица на хектар.

Общински съвет може да определи пасища, при които да се подобри тревостоя. При необходимост частите от мерите, пасищата и ливадите, предназначени за изкуствени пасища се засяват с подходящи тревни смеси.

VIII. ПОСТРОЯВАНЕ НА НАВЕСИ

Построяване на навеси в мери, пасища и ливади се извършва съгласно изискванията на Закона за опазване на земеделските земи, Наредба № 19 от 25 октомври 2012 год. за строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им, с която се определят условията и редът за построяване в земеделските земи по смисъла на ЗСПЗЗ, Закона за устройство на територията. Построяването на навеси по посочения ред е за сметка на ползвателя и се съгласува с Община Дряново.

IX. ВЪВЕЖДАНЕ И РЕДУВАНЕ НА ПАРЦЕЛНО ПОЛЗВАНЕ НА ПАСИЩНИ КОМПЛЕКСИ

Въвеждане и редуване на парцелно ползване на мерите, пасищата и ливадите е условие за поддържането им в добро земеделско и екологично състояние. Неравномерното изпасване и утъпкване на тревите води до ликвидиране на тревната покривка, която е предпоставка за развитие на ерозионни процеси на почвата и намаляване на нейното плодородие.

При парцеларното ползване на пасищните комплекси да се спазват следните условия:

- Пашата да започва при достигане пасищна зрелост на тревите и когато пасищата са добре просъхнали, а през есента да се прекратява около месец преди настъпване на трайните застудявания, за да израснат тревите и се подготвят за успешно презимуване.
- Пашата да приключва при използване на около 75% от тревостоя.
- Броят на животните на единица площ да е съобразен с продуктивните възможности на пасищата и с вида на животните.
- След всяко използване се определя период на почивка на парцела – 20 - 30 дни при поливни условия и 40 – 50 дни при сухи условия.

X. ОХРАНА

Ползвателите на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд, определени за индивидуално ползване, организират охраната на предоставените им за ползване имоти, включени в договора за наем и/или за които са поели задължението да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние.

Охраната на наетите мери и пасища от общинския поземлен фонд е за сметка на ползвателите.

XI. РЕЖИМ НА ПОЛЗВАНЕ, ЗАБРАНИ И ОГРАНИЧЕНИЯ В ЗАВИСИМОСТ ОТ КОНКРЕТНИТЕ ДАДЕНОСТИ НА ТОПОГРАФСКИ, ПОЧВЕНИ, КЛИМАТИЧНИ И ДРУГИ ФИЗИЧЕСКИ УСЛОВИЯ, И НА РАЗВИТИЕТО НА ЖИВОТНОВЪДСТВОТО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

Ползването на мерите, пасищата и ливадите да се извършва в съответствие с изискванията за дългосрочното им опазване и опазване на биологичното разнообразие, предотвратяване на изоставянето на пасищата и използването на земите за други цели.

При ползването на мери, пасища и ливади е необходимо да се спазват и Условието за прилагане на стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС), одобрени и определени със заповед № РД 09-786/20.07.2023 г. и заповед № РД 09-874 от 08.08.2024 година на Министъра на земеделието и храните.

Мерите, пасищата и ливадите, определени за общо ползване, се ползват безвъзмездно от всички лица, притежаващи животни. По смисъла на ЗСПЗЗ "общо ползване" е традиционна практика на жителите от населеното място с дребни земеделски стопанства за пасищно животновъдство върху обществените мери и пасища, включително чрез образуване на едно или повече колективни стада.

Мерите, пасищата и ливадите от общинския поземлен фонд, определени за индивидуално ползване, могат да се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 6, т.4 от ЗСПЗЗ на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, съобразно броя и вида на регистрираните животни, по процедурата, определена в чл. 37и от ЗСПЗЗ и чл. 104а и сл. от ППЗСПЗЗ. Срокът на договорите е 5 календарни години.

Останалите свободни пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд се отдават под наем чрез търг, в който се допускат до участие само собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, в същата или в съседна община, независимо от областта, в която се намира. Договорите се сключват за една календарна година.

XII. КАРТА ЗА ПОЛЗВАНЕТО НА МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ ПО ФИЗИЧЕСКИ БЛОКОВЕ, ОПРЕДЕЛЕНИ В СИСТЕМАТА ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПАРЦЕЛИ

При необходимост, за конкретни имоти, които ще се отдават за ползване съгласно чл.37о, ал.2, т.12 от ЗСПЗЗ, Община Дряново ще извърши справка в Общинска служба „Земеделие“ в кой физически блок попадат.

За неуредени в настоящите правила въпроси се прилагат действащото законодателство на Република България.